

MASARYKOVA UNIVERZITA

FILOZOFICKÁ FAKULTA

TEORIE INTERAKTIVNÍCH MÉDIÍ

FREETEKNO V ČR

SEMESTRÁLNÍ PRÁCE

US_42 ÚVOD DO UMĚNOVĚDNÝCH STUDIÍ

Jméno: Marek Litoš

UČO: 438273

Vyučující: Mgr. David Balarin

V Brně, 4.1.2015

SUBKULTURA

Subkultura je svébytná minoritní skupina lidí sdílející odlišné hodnoty, životní styl a normy chování, než kultura mainstreamová. Subkultury sdružují jedince s podobnými sociálními problémy a pohledem na realitu. Vychází i ze vztahu k dominantní kultuře, rodné kultuře a ostatním subkulturám. Každá subkultura má svůj specifický styl oblékání, rizikovost, životní styl, či sklony k sociálním deviacím.

Mezi subkultury se řadí například hippies, punk, skinheads, rastafari nebo freetekno.

FREETEKNO V ČR

PŘEDMLUVA

Vybral jsem si freetekno jako zajímavou skupinu lidí opravdu tvořící komplexní kontrakulturu, která nezahrnuje jenom pouhý image a hudbu, ale je platformou pro společnou seberealizaci lidí odmítající konformitu, sdílející spirituální zážitky, životní styl, ale i deviantní chování jako užívání drog. Dalším důvodem, proč jsem si vybral freetekno je skutečnost, že tato subkultura si našla cestičku i k lidem v mé blízkosti, dále má záliba v hudbě a fakt, že se v ČR nachází nad 100 soundsystémů, což je na zemi naší velikosti nevídaným jevem. Freetekno komunita prochází neustálým vývojem, který je patrný v jevech popsaných níže. V eseji používám autentická slova z argotu této subkultury jako respektování jejich originality.

JAK TO TEDY VLASTNĚ JE?

Pionýři freetekna v ČR dojeli z Velké Británie, žili nomádským stylem života a ten také naučili čechy. Bohužel, stará garda už nemá na tento lifestyle čas a tramping se rapidně vytrácí ze scény. Tekno bylo odjakživa spojeno s drogami, které jsou pořád více „in“. Myslím, že je potřeba si nastolit pár otázek. Jak se ale postaví čím dál mladší ročníky k psychonautice spojené s tekem? Začíná být freetekno pózou? Znamená to konec freetekna jako takového?

Freetekno na rozdíl od jiných subkultur nevládne městu, ale naopak z něj utíká (jedinými oázami ve městech byly squaty). Je to útěk před přeplněnými kluby, drahými lístky za vstupné a ještě dražšímu pití na baru. Zároveň to vypovídá o české klubové scéně, která zdaleka tak nedostahuje kvality větších států a tudíž je méně lákavá i pro samotné manažery interpretů. Tímto se otevřela vrátka pro skutečně alternativní pojetí zábavy.

Soundsystém. Víkendová modla všech „ještěřů“, jak se říká typickému teknaři s dredy, bombrem, tunely, piercingy a maskáči, tančícím co nejbliž hradbě z beden. Soundsystém je množina vlastníků techniky, DJ's a vizuálních umělců. Bedny, zesilovače, pulty, desky, obří dodávky, desky, nepřeborně moc stráveného času, DIY, know-how a hlavně chuť dělat věci podle svého pro ostatní bez zisku (Soundsystémy vydělávají na náklady provozováním „barů“ na akcích, a proto se nenadarmo říká, že na teknu vydělávají jen kouzelníci nebo dealeři). Hlavní motor kontrakultury přinášející audiovizuální peklo do přírody, kde se nerušeně oddávají teknaři společným extatickým zážitkům. Na akcích bývají často i workshopy, kde se každý může stát součástí akce a nebýt jenom konzumentem. Tomu ovšem poslední dobou protiče trend přesouvání akcí do klubů, což znamená větší peněžní náročnost (a tím pádem vybírat vstupné) a někdy i nutnost zkombinovat akci s jinými DJ's hrající odlišné styly, které lákají jiné spektrum lidí. Celé se to potom vzdaluje původní travellerské vizi.

Dnes bohužel není v lidech přicházejícím k teknu touha něco změnit, ale někam patřit, což bohužel dle mého názoru degraduje základní myšlenky této zajímavé subkultury, která po revoluci představovala tu opravdovou svobodu.

Tekno jakožto kolážovitá, repetitivní, úderná rytmická hudba, původně přijímána taková jaká je, se postupem času vyvinula do více subžánrů. Tím pádem se DJ nemá šanci zavděčit všem, což je další mínus pro moderní vývoj a pořádání parties.

Hudba generuje sama o sobě, ale hlavně s drogami stavy blížící se tranzu, ne odlišnému od toho, do kterého se uváděli naši předkové v rituálech po celé tisíciletí. Jde tedy o přirozenou manifestaci potřeby lidí o spiritualismus. Bohužel zde dochází ke zneužívání drog, jakožto zaručeného katalyzátoru zážitků na úkor vlastního působení hudby a atmosféry. Poslední dobou se pořád snižuje věková hranice prvního kontaktu s drogami, drogy jsou více rozšířené a pivo se u mládeže vyměňuje čím dál častěji za něco jiného. To ovšem nemusí být na škodu, protože od základu agresivní alkoholová kultura je vystřídána kulturou využívající drogy jako marihuana, MDMA, LSD nebo houbičky k mírumilovnému spirituálnímu zážitku, jakési vnitřní meditaci, pospojnosti s přírodou a ostatními.

Momentálně nemá freetekno z pohledu komplexnosti subkultur v ČR konkurenci díky obětování času a energie stovek lidí a doufám, že to i v následujících letech nepřijde vniveč.

SHRNUTÍ

Víkendové freeparties tedy stále nahrazují technošamanismem například chození do kostela, dávají šanci pro seberealizaci lidem mimo společnost, podporují kreativitu, odhalují nové pohledy vnímání reality a lidské společnosti, vymaňují jedince ze spárů prefabrikovaného života a nabízí „vyblbnutí“ i bez vybrakování peněženky.

Od dob travellerů obětujícím veškerý čas a energii až po dnešní trend lidí žijících více konvenční způsob života, co si zajdou jednou za čas zaskákat o víkendu na rychtu, uplynulo něco přes 20 let a zda bude stále freetekno opravdu „free“ kultura, anebo jen progresivní podoba establishmentu stáda, ukáže jen čas.

Použité zdroje:

SMOLÍK, Josef: *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*, Praha: Grada publishing, ISBN 978-80-249-2907-7

HEBDIGE, Dick: *Subkultura a styl*, Praha: Volvox Globator, ISBN 978-80-7207-835-6

VLADIMÍR 518, VESELÝ, SOUČEK: *Kmeny*, Praha: Bigboss, 2011, ISBN 978-80-903973-2-3

Velký vůz. díl: Tekno je mý všekno, [epizoda dokumentárního seriálu]. Režie Radim Špaček a Karel Koula

Vlastní zkušenosti